

VODOOPSKRBA I ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJU

Ivanka Petrović, dipl.inž.med.biokemije

Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije
Služba za zdravstvenu ekologiju

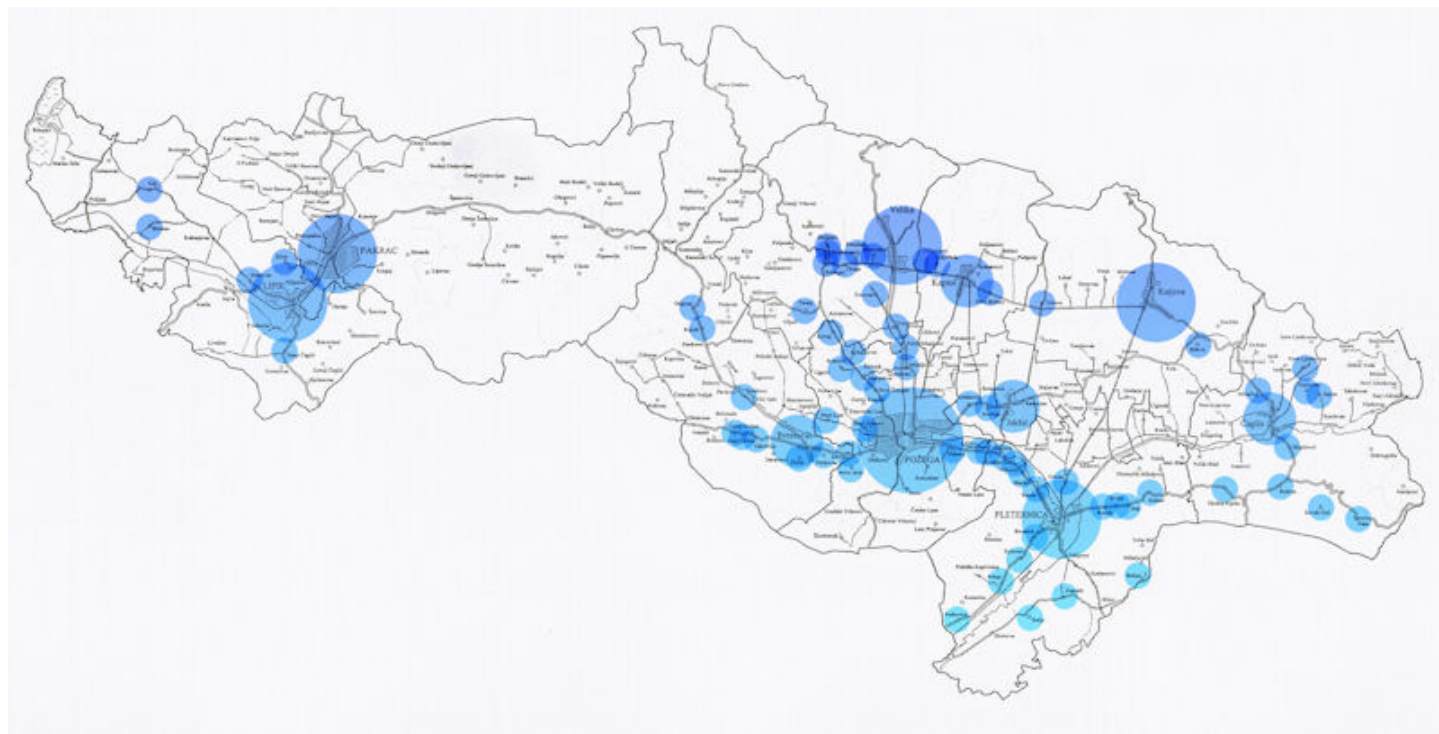
Požeško-slavonska županija zauzima površinu od 1815 km², na kojoj živi 85831 stanovnik u 277 naselja.

Vodoopskrbnu mrežu karakterizira podijeljenost na područja **Požestine s okolnim gradovima i naseljima**, te **Pakraca i Lipika s okolnim naseljima**.

Glavni problemi vodoopskrbe:

- u 2008. godini 27% stanovništva u 65% naselja županije nema pristupa javnoj vodoopskrbi, tako da koriste vodu iz zdenaca, koja kvalitetom ne odgovara propisima
- povremena zamućenost i bakteriološka neispravnost otvorenog vodozahvata Šumetica koji vodom opskrbljuje vodovod Pakrac-Lipik (72% stanovništva u 14% naselja),
- česta zdravstvena neispravnost lokalnih vodovoda Požeške kotline zbog mutnoće i bakteriološke kontaminacije (nemaju automatsku dezinfekciju vode)
- starost i dotrajalost vodovodne mreže uzrokuje značajne gubitke na distributivnoj mreži, (Pakrac-Lipik i do 50% prema analizama iz 2000. godine).

Slika 1. Teritorijalna pokrivenost vodovodnom mrežom u Požeško-slavonskoj županiji u 2008. godini.

Tablica 1. Rezultati ispitivanja vode u Zavodu za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije u 2008. godini prema načinu snabdijevanja vodom.

UZORCI VODE 2008.	MIKROBIOLOŠKI UZORCI			KEMIJSKI UZORCI		
	UKUPNO	NEISPRAVNO	%	UKUPNO	NEISPRAVNO	%
VODA IZ VODOVODA	1078	88	8,16	1057	76	7,19
VODA IZ ZDENACA	325	279	85,8	123	53	43,1
UKUPNO	1403	367	26,2	1180	129	10,9

Tablica 2. Rezultati ispitivanja bunarske vode u Zavodu za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije u 2008. godini.

UZORCI VODE IZ ZDENACA 2008.	MIKROBIOLOŠKI UZORCI			KEMIJSKI UZORCI		
	UKUPNO	NEISPRAVNO	%	UKUPNO	NEISPRAVNO	%
VODA IZ PRIVATNIH ZDENACA	252	226	89,68	66	30	45,45
VODA IZ JAVNIH ZDENACA	73	53	72,6	61	23	37,7
UKUPNO	325	279	85,8	127	53	41,7

Ovaj javnozdravstveni problem determiniraju:

- nedovoljna raspoloživost vode
- nedovoljna zdravstvena ispravnost vode

- nepostojanje vodovodne mreže
- nepriključenost na postojeću vodovodnu mrežu
- loše održavanje postojećih vodoopskrbnih sustava

Nedovoljnu raspoloživost pospješuju nedovoljan broj i kapacitet izvorišta, te znatni gubici zbog dotrajalosti vodovodnih instalacija. Zdravstvenu ispravnost vode direktno ograničavaju nedostatan nadzor nad izvorištima, nekvalitetno pročišćavanje vode, dotrajalost opreme i otpadne vode. Nepostojanje vodovodne mreže ograničeno je manjkom projekata novih vodovoda, lošom prometnom povezanošću i depopulacijom seoskog stanovništva. Ne priključivanje na postojeće vodovode direktno pospješuju navika korištenja privatnih zdenaca, visoki troškovi priključivanja na vodovodnu mrežu i krađa vode.

Ciljevi

Glavni cilj je osigurati dovoljne količine zdravstveno ispravne pitke vode za stanovništvo županije.

KRATKOROČNI (do 5 godina)

- Izgradnja novih vodocrpilišta
- Izgradnja novih spremnika i precrpnih stanica
- Priključenje lokalnih vodovoda na javni
- Izgradnja novih magistralnih pravaca za transport pitke vode
- Ugradnja sustava za automatsku dezinfekciju vode u stanice u kojima ih nema
- Sanacija postojećih transportnih sustava pitke vode
- Bolja edukacija službenog osoblja koje održava vodovode
- Bolje informiranje korisnika o korištenju pitke vode - putem medija, brošura i drugih prigodnih akcija
- Sanacija legalnih i evidentiranih divljih odlagališta otpada

DUGOROČNI

- Izgradnja akumulacije „Kamensko“ s odgovarajućom preradom vode, koja će putem transportnih cjevovoda poboljšati vodoopskrbu i susjednih županija, a također riješiti i probleme poplavlivanja i navodnjavanja nizvodno od akumulacije. Moguća je i proizvodnja električne energije.
- Izgradnja akumulacije „Šumetlica“ koja će u potpunosti riješiti problem vodoopskrbe gradova Pakraca i Lipika
- Korištenje vode iz akumulacije „Londža“ za proizvodnju pitke vode.

Mjere i aktivnosti

- Završetak vodoopskrbne studije Požeško-slavonske županije
- Pojačati nadzor nad zdravstvenom ispravnošću vode za piće.
- Zahtjev za izgradnju regionalnog vodovoda Istočne Slavonije, u čiji sustav treba uključiti sve postojeće vodoopskrbne sustave koji zadovoljavaju kvalitetom vode i drugim parametrima, uz financiranje sa državne razine, ili davanjem u koncesiju.
- Bolja kontrola izvorišta, spremnika i transportnih cjevovoda.
- Bolja kontrola zona sanitarne zaštite izvorišta na svim vodoopskrbnim područjima.
- Nastaviti sa sustavnim obrazovanjem stanovništva na svim razinama.